

Konkluzje Rady w sprawie roli wolontariatu sportowego w propagowaniu aktywności obywatelskiej

(2011/C 372/06)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PAMIĘTAJĄC O:

— wspólnym oświadczeniu wydanym w dniu 5 maja 2003 r. przez Radę i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie i zatytułowanym „Społeczna wartość sportu dla młodzieży”⁽¹⁾,

— decyzji Rady 2010/37/UE z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską (2011)⁽²⁾, w której to decyzji wyeksponowano następujące cele:

— tworzenie sprzyjającego otoczenia dla wolontariatu w UE,

— wzmacnianie pozycji organizatorów wolontariatu oraz poprawa jakości wolontariatu,

— wynagradzanie i uznawanie wolontariatu,

— szerzenie wiedzy o wartości i znaczeniu wolontariatu,

— konkluzjach Rady z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawie roli sportu jako źródła i podstawy aktywnego włączenia społecznego⁽³⁾,

— komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu”⁽⁴⁾ oraz studium z 2010 roku pt. „Wolontariat w Unii Europejskiej”, w których to dokumentach dowiedziono dużego zróżnicowania wolontariatu sportowego na obszarze UE, skoncentrowano się na rozwiązaniach prawnych i źródłach finansowania tej dziedziny, a przy tym zwrócono uwagę na konieczność szkolenia wolontariuszy,

— komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Polityka UE i wolontariat: uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE”⁽⁵⁾,

— rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 20 maja 2011 r. w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2011–2014⁽⁶⁾,

— konkluzjach Rady z dnia 3 października 2011 r. w sprawie roli wolontariatu w polityce społecznej⁽⁷⁾,

— konferencji ekspertów pt. „Od wolontariusza do lidera sportu”, która odbyła się w Warszawie w dniach 13–14 września 2011 r. i podczas której zwróconą szczególną uwagę na następujące kwestie:

— tradycje, dziedzictwo i doświadczenia wynikające z dużych imprez sportowych oraz sposoby ich wykorzystania w codziennym wolontariacie sportowym,

— możliwość zwrócenia się do czynnych wolontariuszy podczas rekrutacji na potrzeby przyszłych imprez sportowych,

— wspieranie uznawania i walidowania wolontariatu sportowego,

— zachęcanie do uczenia się od siebie nawzajem i do dzielenia się sprawdzonymi rozwiązaniami;

STWIERDZA, ŻE:

1. Termin „wolontariat” odnosi się – z odpowiednim uwzględnieniem specyficznej sytuacji w każdym z państw członkowskich i wszelkich form wolontariatu – do każdego rodzaju działań ochotniczych: formalnych, pozaformalnych i nieformalnych, które dana osoba podejmuje z własnej woli, własnego wyboru i własnych powodów, bez wynagrodzenia. Wolontariat przynosi korzyści wolontariuszowi, danej społeczności oraz całemu społeczeństwu. Pozwala osobom fizycznym i stowarzyszeniom rozwiązywać problemy oraz zaspokajać potrzeby ludzkie, społeczne, międzypokoleniowe i środowiskowe; często wykonywany jest w ramach działalności organizacji niekomercyjnych lub w ramach inicjatyw określonej społeczności⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 134 z 7.6.2003, s. 5.

⁽²⁾ Dz.U. L 17 z 22.1.2010, s. 43.

⁽³⁾ Dz.U. C 326 z 3.12.2010, s. 5.

⁽⁴⁾ COM(2011) 12 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ COM(2011) 568 wersja ostateczna.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 162 z 1.6.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ Dok. 14061/1/11 REV 1.

⁽⁸⁾ Decyzja Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską (s. 1).

2. Wolontariat należy wyraźnie odróżnić od płatnego zatrudnienia; w żadnym wypadku nie powinien on go zastępować⁽¹⁾. Nie powinien on utrzymywać nierówności płciowych w ramach płatnej i nieodpłatnej pracy i nie może być pretekstem do redukcji czasu pracy osób zatrudnionych ani do usuwania ich z rynku pracy.
3. Wolontariat nie może zastąpić ogólnej odpowiedzialności państwa w zakresie gwarantowania praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych ani w zakresie zapewniania możliwości korzystania z tych praw.
4. Aby można było zapewnić praworządność i pełne poszanowanie integralności jednostki, wolontariat musi podlegać obowiązującemu ustawodawstwu i być realizowany z pełnym poszanowaniem powszechnych i podstawowych praw i wolności;

BĘDĄC ZDANIA, ŻE:

1. Sport jest największym ruchem obywatelskim w UE. Prowadzenie działalności sportowej w większości państw członkowskich w dużej mierze zależy od działań nienastawionych na zysk oraz od struktur opartych na wolontariacie.
2. Wolontariat sportowy to jedna z najatrakcyjniejszych i najpopularniejszych form aktywności społecznej w Europie oraz element społecznego dziedzictwa sportu. Organizacja imprez sportowych – w tym imprez przygotowywanych przez profesjonalne i komercyjne podmioty sportowe – oraz codzienna działalność sportowa w wielu państwach członkowskich opiera się na wolontariuszach i wolontariacie.
3. Wolontariat sportowy pomaga aktywizować obywateli oraz integrować osoby z różnych środowisk, ponieważ buduje atmosferę większego zrozumienia i szacunku dzięki uniwersalnemu językowi sportu, a także przyczynia się do wcielania w życie podstawowych wartości i zasad Unii Europejskiej, a mianowicie: solidarności, zrównoważonego rozwoju, godności ludzkiej, równości i pomocniczości, a co za tym idzie – do propagowania tożsamości europejskiej.
4. Podejmowanie wolontariatu sportowego pozwala obywatelom zdobywać nowe umiejętności, a tym samym m.in. zyskiwać większe szanse na zatrudnienie oraz większe poczucie przynależności społecznej; może także być katalizatorem zmian społecznych.
5. Wolontariat sportowy może przyczynić się do wzrostu oraz wzmacniać kapitał społeczny, gdyż wiąże się z rozwijaniem sieci społecznych opartych na zaufaniu i współpracy.
6. Wolontariat sportowy promuje pozytywne postawy społeczne oparte na wartościach krzewionych w sporcie, takich jak:
 - zasada *fair play*,
 - praca zespołowa,
 - wytrwałość,
 - odpowiedzialność,
 - przywództwo,
 - tolerancja,
 - szacunek dla innych, oraz
 - umiejętność pokonywania trudności.
7. Sektor sportu, w tym wolontariat sportowy, stanowi wymierną i istotną wartość ekonomiczno-społeczną w krajowej gospodarce i może stymulować wzrost i podnieść wskaźnik zatrudnienia w całej Unii Europejskiej.
8. Sprzyjanie rozwojowi wolontariatu sportowego odpowiada celom Europejskiego Roku Wolontariatu (2011), oznacza dalsze dążenie do celów realizowanych w trakcie Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (2010), a także będzie sprzyjać osiągnięciu celów związanych z Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych (2012).
9. Wolontariat sportowy może być bodźcem do rozwijania i promowania aktywności fizycznej na wszystkich szczeblach, a dzięki temu – do poprawy dobrostanu obywateli oraz ograniczenia chorób wynikających ze stylu życia.
10. Wolontariat sportowy jest ważnym czynnikiem sprzyjającym mobilności obywateli, ponieważ daje możliwość zdobycia kompetencji i pogłębienia doświadczeń w innych państwach członkowskich poprzez działalność związaną ze sportem; jest także czynnikiem rozwijającym tożsamość europejską i promującym wartości UE poza jej granicami.
11. Wolontariat sportowy może pomóc zrealizować ogólne cele strategii „Europa 2020”, gdyż zwiększa mobilność oraz obejmuje działania podnoszące szanse na zatrudnienie, poprawiające zdrowie publiczne oraz promujące włączenie społeczne, edukację i aktywność osób starszych;

(¹) Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie realizacji wspólnych celów dotyczących działań młodzieży w ramach wolontariatu (Dz.U. C 241 z 20.9.2008, s. 1).

W TYM KONTEKŚCIE ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE ORAZ DO PODMIOTÓW SPORTOWYCH, BY DZIAŁAJĄC W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z UWZGLĘDNIENIEM AUTONOMII ORGANIZACJI SPORTOWYCH:

1. Stworzyły warunki sprzyjające rozwojowi wolontariatu sportowego, opierając się zwłaszcza na:
 - wymianie sprawdzonych rozwiązań między państwami członkowskimi i organizacjami sportowymi,
 - poszanowaniu niezależności organizacji sportowych, a równocześnie zapewnieniu odpowiedniego wsparcia tym organizacjom na szczeblu państw członkowskich,
 - konieczności zadbania, by wolontariusze sportowi uzyskali niezbędne szkolenie i mieli możliwość należytego czerpania korzyści z wolontariatu.
2. Pomagały promować pozytywny wizerunek wolontariuszy sportowych oraz wolontariatu sportowego.
3. Uznały wolontariat sportowy za ważną metodę podnoszenia kompetencji i umiejętności. W tym celu należy:
 - poczynić stosowne kroki, by zidentyfikować kompetencje i umiejętności zdobywane w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się związanego z wolontariatem sportowym oraz zbadać możliwość ich powszechniejszego uznawania i walidowania w ramach krajowych systemów kwalifikacji i z odniesieniem do europejskich ram kwalifikacji,
 - przygotowując działania, zasięgnąć opinii organizacji ruchu sportowego i organizacji wolontariackich.
4. Zachęcały organy rządowe i organizacje sportowe do współpracy na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, po to, by utworzyć sieci pomagające rozwiązywać wspólne problemy stojące przed wolontariatem.
5. Propagowały wolontariat sportowy jako sposób uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu zdobycia nowych umiejętności i kompetencji oraz jako element – obok edukacji formalnej – równoległej kariery zawodowej sportowców.
6. Propagowały wolontariat sportowy, np. inicjując kampanie promocyjne szerzące wiedzę i upowszechniające pozytywny stosunek do wolontariuszy.
7. Wykorzystywały potencjał wolontariuszy uczestniczących w organizowaniu imprez sportowych w działaniach długofalowych na wszystkich szczeblach sportu.

8. Zbadały, jaką wartość dodaną mogłyby mieć system nagród za najbardziej nowatorskie projekty wolontariackie w dziedzinie sportu;

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE ORAZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI ORAZ Z UWZGLĘDNIENIEM SWOJEJ STRUKTURY INSTYTUCJONALNEJ:

1. Dążyły do wyeliminowania zbędnych przeszkód utrudniających rozwijanie wolontariatu sportowego, w tym zbędnych obciążeń administracyjnych.
2. Zbadały, jak wolontariat wpływa na rozwój sportu w Unii Europejskiej, w tym jakie skutki ekonomiczne i społeczne ze sobą niesie.
3. Wymieniały się wiedzą, doświadczeniem i sprawdzonymi rozwiązaniami w dziedzinie wolontariatu sportowego.
4. Promowały rozwój wolontariatu sportowego w krajowych i europejskich politykach i strategiach dotyczących sportu, spraw społecznych, edukacji i zatrudnienia.
5. Zbadały, na ile wolontariat sportowy może się przyczynić do projektów dotowanych z funduszy UE, oraz stworzyły mechanizmy pozwalające odpowiednio ocenić ten rodzaj wolontariatu.
6. W stosownym przypadku objęły problematykę wolontariatu sportowego działaniami różnych grup eksperckich utworzonych na mocy planu prac UE w dziedzinie sportu.
7. Sprzyjały rozwojowi wolontariatu sportowego drogą współpracy międzysektorowej pomiędzy podmiotami publicznymi i prywatnymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w dziedzinie polityki sportowej, zdrowotnej, kulturalnej, edukacyjnej, młodzieżowej i społecznej na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim;

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY:

1. Zwróciła szczególną uwagę na wolontariat oraz na możliwość dostępu organizacji sportowych nienastawionych na zysk do kolejnej edycji programów UE – bez uszczerbku dla negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych.
2. Zbadała, jakie czynniki sprzyjają powodzeniu działań, jakie rozwiązania się sprawdziły oraz jakie dziedziny wymagają ściślejszej współpracy na szczeblu UE, w tym jakie przeszkody utrudniają rozwój wolontariatu sportowego.
3. Proponując nowe unijne ustawodawstwo, oceniała jego potencjalny wpływ na wolontariat sportowy.